

Тема уроку:
**СОЦІОКУЛЬТУРНА
БАГАТОМАНІТНІСТЬ**

МЕТА УРОКУ

Оволодіти інформацією про соціальну структуру суспільства та соціальні інститути; **розуміти**, що таке соціальні цінності та яку роль в житті суспільства відіграє соціальна відповідальність; розуміти значення гендерної рівнос

Навчитися розуміти зміст понять: суспільство, соціум, соціальна стратифікація, полікультурне суспільство, суспільна відповідальність, солідарність, стереотипи, упередження, дискримінація, конфлікти, толерантність; переговори, медіація, консенсус, компроміс.

Витися визнавати цінність культурного багатоманіття; **поважати** та толерантно ставитися до культурних відмінностей, проявляти відкритість до міжкультурного діалогу.

Метод «Мозковий штурм»

Які досягнення представників різних етносів стали визначними внесками в загальнолюдську культурну скарбницю?

Поняття «культура» і «цивілізація» мають важливе значення для розкриття змісту життєдіяльності людини і суспільства.

КУЛЬТУРА

(від лат. — «обробіток», «виховання», «освіта», «розвиток», «шанування») — історично визначений рівень розвитку суспільства, творчих сил і здібностей людини, виражений у типах і формах організації життя і діяльності людей, у їхніх взаєминах, а також у створюваних ними матеріальних і духовних цінностях.

ФУНКЦІЇ КУЛЬТУРИ

```
graph TD; A[ФУНКЦІЇ КУЛЬТУРИ] --> B[виражальна]; A --> C[пізнавальна]; A --> D[інформативна]; A --> E[світоглядна]; A --> F[виховна]; A --> G[комунікативна]; A --> H[регулятивна]; A --> I[нормативна]; A --> J[аксіологічна]; A --> K[людино- і народотворча];
```

виражальна

пізнавальна

інформативна

світоглядна

виховна

комунікативна

регулятивна

нормативна

аксіологічна

людино- і народотворча

КРИТЕРІЇ ПОДІЛУ КУЛЬТУРИ

**За
способом
виявлення :**

- матеріаль-
на ;
- духовна .

**За
спрямованістю:**

- масова;
- елітарна ;
- народна .

**За
приналежністю**

- загальнолюд-
ська;
- національна .

Об'єднайтеся у групи. Кожна команда обирає собі певну етнічну культуру (наприклад, українська, німецька, японська, американська, арабська тощо).

Кожна група розкреслює аркуш паперу на чотири частини. У кожній з них треба назвати чи відобразити:

1. Загальновідомі факти про обрану культуру	Предмети, явища, географічні об'єкти, що асоціюються з цією культурою
Відомих представників цієї культури	Особливості представлення та цінності обраної культури

Соціум

- велика, стійка соціальна спільнота, яка характеризується єдністю умов життєдіяльності людей в якихось певних відносинах.

Метод «Займи позицію»

- 1. Що таке соціальна нерівність?
- 2. Назвіть причини соціальної нерівності.
- 3. Які види нерівності вам відомі?

СОЦІАЛЬНА НЕРІВНІСТЬ

— система відносин у суспільстві, яку характеризує нерівномірний розподіл дефіцитних ресурсів суспільства (грошей, влади, освіти і престижу) між різними стратами, або верствами, населення. Соціальна нерівність є причиною і наслідком соціального розшарування (соціальної стратифікації).

- Один багатій у скромному буденному жупані вирушив на свято до знатного городянина. Усі гості були у вишуканому вбранні з шовку і оксамиту. Тож на непоказного чоловіка присутні дивилися зі зневагою. Вельможу навмисне не помічали, морщили ніс і тіснили від столу, на якому було багато чудових страв. Тоді вельможа пішов додому, одягнув свій найкрасивіший каптан і повернувся на свято, сповнений гідності, наче володар. Гості одразу ж почали підлещуватися до нього. Кожен намагався поспілкуватися з ним або принаймні запам'ятати одне з його мудрих слів. Можна було подумати, що святковий стіл приготували лише для нього. Звідусіль йому пропонували найбільш смачні страви.
- Але замість того, щоб їсти, вельможа почав пхати страви у широкі рукави жупана. Гості здивовано його запитали: «О, пане, що ви робите? Чому ви не їсте того, що ми вам пропонуємо?» А вельможа, продовжуючи набивати свій каптан стравами, відповів спокійно: «Я справедлива людина, і якщо говорити по правді, то гостинність ви виявили не мені, а моєму каптану. Тому він повинен отримати те, на що заслуговує».

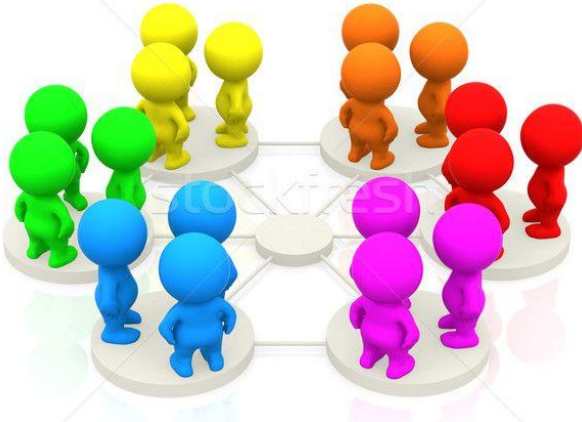
Притча.

Бесіда за запитаннями

- 1. Про що ця притча?
- 2. Що ж таке соціальні відносини? За якими критеріями виділяють ті чи інші соціальні групи?

СТРАТИФІКАЦІЯ

(лат. *stratum* — «шар», «пласт» і *facere* — «робити») — процес і результат диференціації суспільства на різні соціальні прошарки, що відрізняються за своїм суспільним статусом. Стратифікація відображає соціальне неоднорідність, розшарування суспільства, неоднаковість соціального становища його членів і соціальних груп, їхню соціальну нерівність.

Розглянути історичні типи стратифікації.

Исторические типы стратификации

Укажите характерные черты представленных типов стратификации

Соціальна стратифікація.

- сукупність розташованих у вертикальному порядку соціальних верств

Стратифікація сучасного українського суспільства.

- 1. Доведіть, що соціальна стратифікація ототожнюється з процесом розподілу основних цінностей у суспільстві. На прикладах покажіть, що поділ суспільства на класи пояснюється нерівним доступом до таких цінностей, як власність, престиж.**
- 2. Доведіть і покажіть на прикладах, що нерівність є потужним стимулом суспільного розвитку, прогресу.**
- 3. Доведіть, що коли економічна нерівність стає занадто сильною, може виникнути соціальна напруженість у суспільстві.**

Соціальний прошарок

— великі групи, члени яких не можуть бути пов'язані ні міжособистісними, ні формальними груповими відносинами, не можуть ідентифікувати своє групове членство і пов'язані з іншими членами таких спільнот на основі близькості інтересів, специфічних культурних зразків, мотивів і установок, способу життя і стандарту споживання.

Соціальний клас

— численна соціальна група людей, які володіють або не володіють засобами виробництва, що посідають певне місце в системі суспільного розподілу праці і мають специфічний спосіб отримання доходу.

Технологія «Захист ідеї»

Працюючи в парах, обговоріть і поясніть зміст висловлювань.

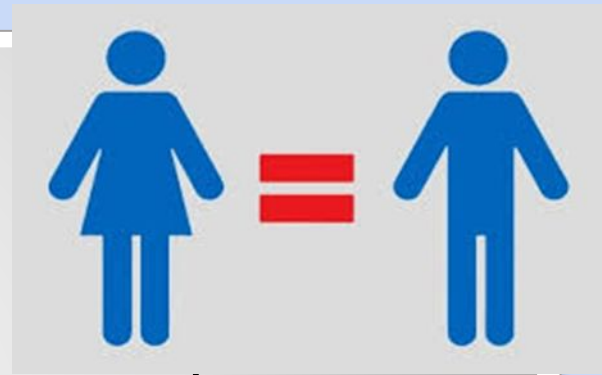
1. Світ належить оптимістам, песимісти — тільки глядачі. (Ф. Г'юзо)
2. Жити — це не означає дихати, це означає — діяти. (Ж-Ж. Руссо)
3. Наше життя — це те, що ми думаємо про нього. (Марк Аврелій)

Технологія «Захист ідеї»

Працюючи в парах, обговоріть і поясніть зміст висловлювань.

- 4. Ключ до життя — служіння людям. (*Д. Джексон*)
- 5. Найвища із книг — книга життя, яку не можна ні закрити, ні знову відкрити за своїм бажанням. (*А. Ламартін*)
- 6. Жити — означає не тільки задовольняти матеріальні запити організму, головне - розуміти свою людську необхідність. (*Жуль Верн*)

ГЕНДЕР

- *Гендер* - це змодельована суспільством та підтримувана соціальними інститутами система цінностей, норм і характеристик чоловічої й жіночої поведінки, стилю життя та способу мислення, ролей та відносин жінок і чоловіків, набутих ними як особистостями в процесі соціалізації.
- Термін «гендер» виник у Великій Британії. У перекладі з англійської мови слово буквально означає граматичний рід — чоловічий, жіночий, середній.

Про що свідчить фото?

Різноманітність та полікультурність.

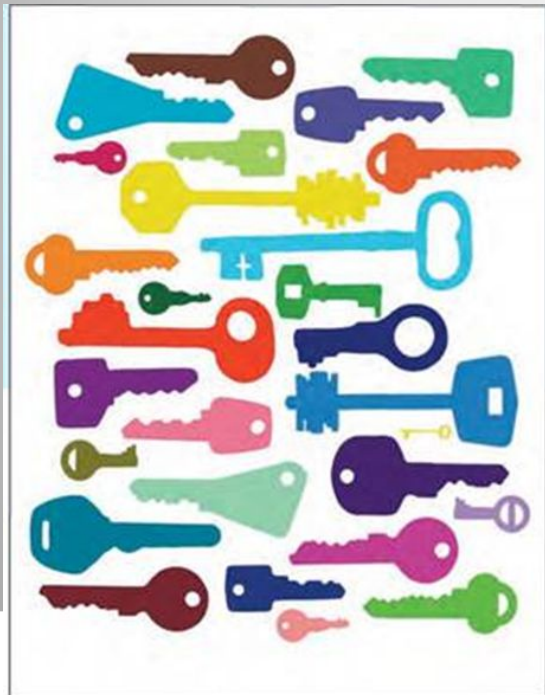

- Робота з підручником – стор. 49 – 51, стор. 46
- - Що таке полікультурність ?
- - Що таке терпимість, толерантність, плюралізм, компроміс ?

Різноманітність та полікультурність.

- **Полікультурність** – співіснування та розвиток різних за змістом культурних традицій спільноти людей.
- **Терпимість** – здатність витримувати щось, миритися з яким – небудь становищем.
- **Толерантність** - терпимість до іншого світогляду, способу життя, поведінки, звичаїв.
- **Плюралізм** – визнання багатоманітності думок, поглядів.
- **Компроміс** – згода, якої досягають шляхом взаємних поступок.

Литовський плакат, присвячений гаслу «Усі різні, усі рівні»

Дізнайтеся, якими мовами написано слово «дякую»

Що вам відомо про ці культури?

Досліджуємо та обговорюємо.

1. Коли жили ці люди? Завдяки чому вони стали відомими?
2. Якою була етнічна ідентичність перелічених осіб? Чи можна назвати їх великими українцями?
3. Який внесок зробили ці люди у розвиток української культури, науки, техніки, спорту та інших сфер суспільного життя?
4. Яких представників інших культур, що жили і творили в Україні, вашому населеному пункті, регіоні, ви ще знаєте? Доповніть список.

Відомі українці. Ознайомтеся з нижченаведеним переліком відомих в Україні людей, представників різних культур. Пошукайте в Інтернеті, підручниках, довідкових виданнях інформацію про них. Дайте відповіді на запитання.

Досліджуємо та обговорюємо.

	Роки життя	Етнічне походження	Завдяки чому отримав/ла визнання в Україні та світ
П. Могила			
М. Гоголь			
П.Скоропадський			
Л. Українка			
О.Екстер			
К. Малевич			
С.Крушельницька М.Булгаков О.Теліга С.Параджанов Г.Гонгадзе М. Джемільєв			

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Скласти кросворд, ключовим словом якого буде слово «культура».
2. Опрацювати стор. 46 – 51, відповіді на пит.1-12 стор. 51
3. У чому полягає проблема соціальної нерівності? Чи можна усунути соціальну нерівність

